

Děti se zdravotním postižením by si přály změnit přístup veřejnosti

Praha – 27. prosince 2011 – Výzkum mezi dětmi se zdravotním postižením, jejich rodinami a nevládními organizacemi, které se problematikou zabývají, označil za jeden z nejpálčivějších problémů, s nimiž se lidé s postižením setkávají, neadekvátní přístup veřejnosti a nejistotu, jak se zachovat v konkrétní situaci. To, co lidem se zdravotním postižením v přístupu okolí ubližuje nejvíc, je soucit, strach a přílišná opatrnost, ale na druhou stranu i obyčejná lhostejnost.

V loňském roce realizovala Nadace Sirius, jejímž účelem je všestranně přispívat ke zlepšování a rozvoji kvality života dětí, ve spolupráci s agenturou Median Monitoring problematiky dětí se zdravotním postižením v České republice¹, který ukázal, že jako druhý nejzávažnější problém hned za nedostatkem financí vnímají rodiče dětí a zástupci nevládních neziskových organizací negativní postoj veřejnosti.

Téměř 70 % rodičů považuje za vážný problém postoj veřejnosti ke zdravotně postiženým obecně. A zhruba 70 % dotázaných z řad veřejnosti odpovědělo, že jsou o situaci dětí se zdravotním postižením špatně informováni. Necelou polovinu z nich občas zaujme zajímavý příběh, ale více se o téma nezajímají. Z výzkumu dále vyplynulo, že u části populace tkví problém v přístupu k dětem se zdravotním postižením z nejistoty, jak se zachovat v konkrétních situacích, jestli a jak nabídnout pomoc, jak se zdravotně postiženými komunikovat. Strach z neznámého a z odlišnosti pak způsobuje komunikační bariéru. Na otázku „Jak byste popsali(a), co vám probíhá hlavou, když vidíte dítě se zdravotním postižením?“ odpovědělo 13 % respondentů „Mám zvláštní pocit něčeho neznámého, nepříjemného.“

Z dalšího výzkumu, který proběhl formou workshopů se skupinami dětí se zdravotním postižením (zrakovým, sluchovým a tělesným), vyplynulo, že děti se zdravotním postižením nemají směrem k většinové společnosti žádné zvláštní požadavky. Svoje postižení vnímají většinou jako životní samozřejmost, chtějí být co nejvíce soběstačné a v obvyklých situacích, do kterých se dostávají ve veřejném prostoru, si většinou dovedou poradit, jinak by se do nich nepouštěly. Jsou přesvědčeny, že mohou žít plnohodnotný život i přes omezení, která jim postižení přináší, a nejvíce je zraňuje, když je jejich okolí přesvědčuje o opaku. Soucit okolí jim vadí nebo je likviduje (vede k pasivitě) a stejně tak jim vadí i pochvala za to, co je normální (např. chování do práce), protože to vnímají jako povyšování se nad nimi. Ze všech sil se snaží žít normální život jako jejich vrstevníci, a proto by si i přály, aby je okolí nelitovalo a jednalo s nimi normálně, jako se sobě rovnými.

¹ Brožura shrnující výsledky Monitoringu je ke stažení na: http://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/Brozura_Sirius_web.pdf

„Mně přijde hrozně divný, jak se spousta lidí diví tomu, že chceme žít úplně normálně. Chtěli by po nás, abychom studovali a pracovali, ale když potom jedeme někam a chceme jet prostě jen nakoupit a pak metrem nebo autobusem zpátky, tak na nás lidi docela koukají, že proč tam vůbec jedeme, vždyť to není potřeba. A když si sedneme do hospody, tak jsme taky prostě úplně divní. Proč jako to děláme. Proč prostě neodpočíváme nebo neležíme někde doma, vždyť je to jednodušší. Anebo se nám spousta lidí snaží usnadnit život, takže když se někoho zeptám na cestu, tak mávnou rukou a řeknou: tam radši nejezděte, tam je to náročný,“ řekla během workshopu Míša, 18 letá studentka na vozíčku, a její spolužák Vláďa ji doplnil: „Já bych viděl jako cíl, abychom byli vnímáni jako běžní studenti. Někde to nejde – aby po mně třeba chtěli udělat výmysk na hrazdě – ale kde to jde, aby nás brali co nejnórmálněji. A když je nějaký problém, tak ne že to nejde, ale jakým způsobem to udělat. Třeba na základce bych byl radši, kdyby na mě měli hodně velký nároky, ale oni měli pocit, že nemůžu dělat skoro nic. Takže jsem tam měl asistentku, která za mě i psala, což bylo naprosto zbytečný, protože zvládám psát a úplně všechno.“

Děti na workshopech mluvily i o neadekvátní pomoci, se kterou se lidé se zdravotním postižením setkávají a která někdy přinese víc škody než užítku. Obzvláště nevidomým se stává, že jim na ulici kolemjdoucí nutí svou pomoc, chytají je a tlačí po cestě, kterou důvěrně znají, možná i kvůli dobrému pocitu, že učinili milosrdný skutek. Eva, studentka se zrakovým postižením, k tomu řekla: *„Pro mě by bylo na ulici příjemnější, kdyby prostě ke mně člověk přišel, nebo se mě lehce dotkl, abych věděla, že mluví se mnou. A zeptal se mě, jestli potřebuju pomoc, a pak bych mu řekla podle situace, buď že ano a co konkrétně, nebo ne, děkuju. Takhle mi to přijde nejlepší. Že se prostě zeptá, a když řeknu, že pomoc nepotřebuju, tak aby to respektoval. Ne aby šel stejně se mnou dál, i když tu pomoc nepotřebuju.“*

Na základě všech získaných poznatků se Nadace Sirius rozhodla spustit kampaň, která má změnit vnímání veřejnosti a být vodítkem, jak přistupovat klidem se zdravotním postižením. Kampaň s názvem chodicilide.cz je založena na myšlence, že abychom změnili způsob jednání, je třeba změnit úhel pohledu. Aby pro téma získali pozornost, rozhodli se autoři kampaně zprostředkovat cílové skupině pocit, který ji vytrhne z každodenní apatie a pomůže podívat se na svět očima lidí se zdravotním postižením. Proto se vytvořil fiktivní svět, ve kterém je normální létat a kdo chodí, je postižený. Bude se nám líbit, jak s námi zdraví zacházejí? Jak se k nám chovají? Jak s námi mluví?

Není vám lhostejný osud lidí s omezenou schopností či naprostou ztrátou létání? Podpořte je na www.chodicilide.cz a na facebook.com/chodicilide.cz.

Další informace poskytnou:

Denisa Lexová

Ewing Public Relations, s.r.o.

Tel.: 224 800 521

Mobil: 737 848 095

E-mail: lexova@ewingpr.cz

Jana Muhič Vobořilová

projektová manažerka

Nadace Sirius

Tel.: 257 211 445

Mobil: 602 390 605

E-mail: jana.muhic@nadacesirius.cz